

Αναπτυξιακός Νόμος 4887/22

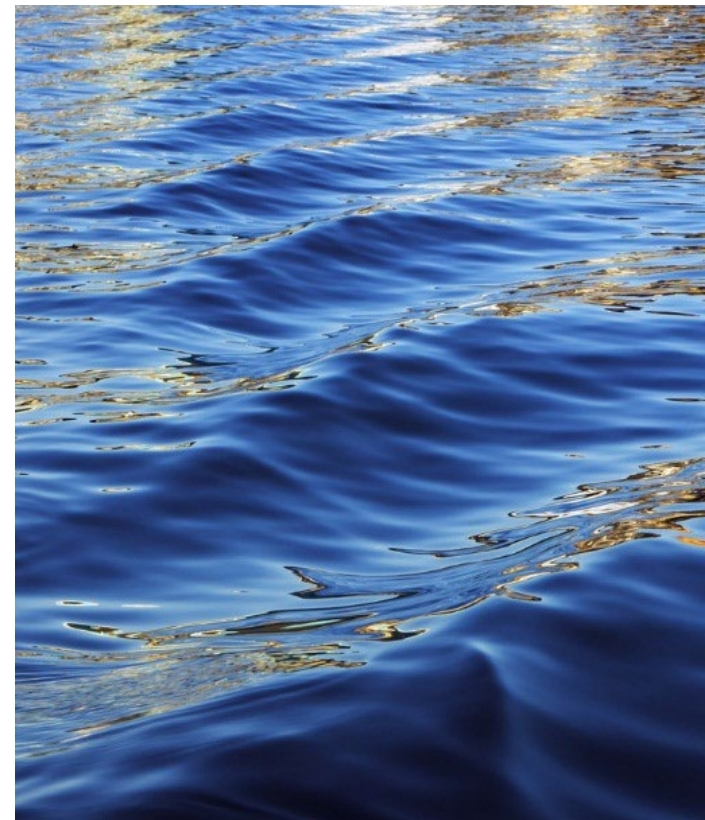

Παπασταματίου Γιώργος Phd (c)

Τμήμα Οικονομικής & Περιφερειακής Ανάπτυξης
Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών

Μέλος του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών

Επικεφαλής Υποδ/σης Ανάπτυξης Πιστοδοτικών Προϊόντων
& Υπηρεσιών της ΓΔΕΕΤ της Εθνικής Τράπεζας

Εισαγωγή

Ο Αναπτυξιακός Νόμος 4887/22 αποτελεί την εξέλιξη μιας νομοθετικής προσπάθειας που εκδηλώθηκε για πρώτη φορά μεταπολεμικά με τα νομοθετήματα Ν.Δ. 2176/1952 «περί μέτρων προστασίας της επαρχιακής βιομηχανίας» και Ν.Δ. 2697/53 «περί επενδύσεως και προστασίας κεφαλαίων εξωτερικού», με τα οποία τοποθετείται η έναρξη της πολιτικής της οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης στη χώρα μας.

Αποτελεί ένα από τα βασικά μέσα πολιτικής κινήτρων, το οποίο παράλληλα με την αξιοποίηση και των λοιπών διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης (ΕΣΠΑ 2021-2027, Ταμείο Ανάκαμψης κ.α.), συνιστούν μια ολοκληρωμένη και συστηματική παρέμβαση στο σύνολο των κλάδων και τομέων της οικονομίας, με οφέλη σε οικονομικό πεδίο, περιφερειακή σύγκλιση και κοινωνική συνοχή.

Για την νομοθέτησή του προηγήθηκε η διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης του νομοσχεδίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με τον τίτλο «Αναπτυξιακός Νόμος – Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη» η οποία ξεκίνησε την 3η Νοεμβρίου 2021 και ολοκληρώθηκε την Τετάρτη 17 Νοεμβρίου 2021. Το νέο αναπτυξιακό πλαίσιο, τέθηκε σε ισχύ με τη ψήφιση και δημοσίευση του Ν. 4887/22 (ΦΕΚ 16 Α/4-2-2022) με τίτλο «Αναπτυξιακός Νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη».

Ποιοι είναι οι πυλώνες του νέου Α.Ν.

Οι πυλώνες πάνω στους οποίους στηρίχθηκε ο νέος αναπτυξιακός νόμος, είναι :

- i. το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (έκθεση Επιτροπής Πισσαρίδη),
- ii. το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0),
- iii. το Νέο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων για την περίοδο 2022-2027,
- iv. οι στόχοι του ΕΣΠΑ 2021-2027,
- v. η στρατηγική για τη βιομηχανία (Industry 4.0),

καθώς και η προσαρμογή στις ανάγκες της σημερινής ελληνικής και διεθνούς πραγματικότητας.

Ποια είναι τα καθεστώτα ενίσχυσης του νέου Α.Ν.

Μέσω της θέσπισης των θεματικών καθεστώτων επιδιώκεται ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, η πράσινη μετάβαση, η δημιουργία οικονομιών κλίμακας, η στήριξη καινοτόμων επενδύσεων και όσων επιδιώκουν την εισαγωγή νέων τεχνολογιών της «Βιομηχανίας 4.0», της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης.

Ειδικότερα τα θεματικά του καθεστώτα του Α.Ν. είναι :

1. Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων.	8. Επιχειρηματική εξωστρέφεια
2. Πράσινη μετάβαση – Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων	9. Ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων
3. Νέο Επιχειρείν	10. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού
4. Καθεστώς Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης	11. Μεγάλες επενδύσεις
5. Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία	12. Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας
6. Αγροδιατροφή - πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων – αλιεία	13. Επιχειρηματικότητα 360°
7. Μεταποίηση - Εφοδιαστική αλυσίδα	

Ποιοι είναι οι δικαιούχοι των ενισχύσεων του Α.Ν.

Είναι οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες ή έχουν υποκατάστημα στην ελληνική επικράτεια κατά τη χρονική στιγμή έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου και έχουν μία από τις ακόλουθες μορφές:

α. Εμπορική εταιρεία,

β. Συνεταιρισμός,

γ. Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ), Αστικοί Συνεταιρισμοί, Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ),

δ. Υπό ίδρυση ή υπό συγχώνευση εταιρείες, με την υποχρέωση να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες δημοσιότητας πριν την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου,

ε. Κοινοπραξίες που ασκούν εμπορική δραστηριότητα,

στ. Δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και θυγατρικές τους, υπό προϋποθέσεις

ζ. Ατομικές επιχειρήσεις με ανώτατο επιλέξιμο κόστος επενδυτικού σχεδίου ποσού διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ μόνο για το καθεστώς «Αγροδιατροφή - πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία και υδατοκαλλιέργεια.

Ποιες επιχειρήσεις εξαιρούνται των ενισχύσεων του Α.Ν.

Από τις ενισχύσεις και την υπαγωγή στα καθεστώτα εξαιρούνται:

α. επιχειρήσεις, σε βάρος των οποίων εκκρεμεί, κατά την υποβολή της αίτησης επενδυτικού σχεδίου, διαδικασία ανάκτησης ενισχύσεων (αρχή Deggendorf),

β. οι προβληματικές επιχειρήσεις,

γ. επιχειρήσεις οι οποίες, κατά τα δύο (2) έτη πριν από την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης:

γα. Έχουν μετεγκαταστήσει την επιχειρηματική εγκατάσταση, στην οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση ή

γβ. αρνούνται να δεσμευθούν ότι δεν θα μετεγκαταστήσουν την ως άνω επιχειρηματική εγκατάσταση, για περίοδο δύο (2) ετών, μετά από την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης,

δ. επιχειρήσεις, οι οποίες υλοποιούν επενδυτικά σχέδια που πραγματοποιούνται με πρωτοβουλία και για λογαριασμό του Δημοσίου, βάσει σχετικής σύμβασης εκτέλεσης έργου, παραχώρησης ή παροχής υπηρεσιών.

Ποια επενδυτικά σχέδια ενισχύονται

Στον Αναπτυξιακό Νόμο έχουν τη δυνατότητα να υπαχθούν υφιστάμενες ή νέες επιχειρήσεις των οποίων τα επενδυτικά σχέδια θα πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης και συγκεκριμένα να πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις / κατηγορίες ενεργειών:

Κατηγορία ενέργεια	Περιγραφή
Δημιουργία νέας μονάδας	Ίδρυση νέας επιχείρησης ή δημιουργία νέας μονάδας υφιστάμενης επιχείρησης
Επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας	Η πρόσθετη δυναμικότητα της μονάδας λόγω του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να γίνει αποδεκτή μόνον εφόσον η υφιστάμενη δυναμικότητα της μονάδας μπορεί να πιστοποιηθεί από επίσημα στοιχεία τεκμηρίωσης.
Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας	Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα ή υπηρεσίες που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτήν, με τον όρο ότι οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τουλάχιστον κατά 200% τη λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται εκ νέου, όπως έχει καταγραφεί στο έτος που προηγείται της αίτησης υπαγωγής.
Θεμελιώδης αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας	Επί μεγάλων επιχειρήσεων, απαιτείται επίσης οι ενισχυόμενες επενδυτικές δαπάνες να υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων του ενεργητικού, οι οποίες συνδέονται με τη δραστηριότητα που πρόκειται να εκσυγχρονιστεί και έγιναν κατά τα τρία (3) προηγούμενα φορολογικά έτη.

Ποια είναι τα κίνητρα ενίσχυσης του νέου Α.Ν.

Τα κίνητρα ενίσχυσης του νέου Αναπτυξιακού Νόμου περιλαμβάνουν:

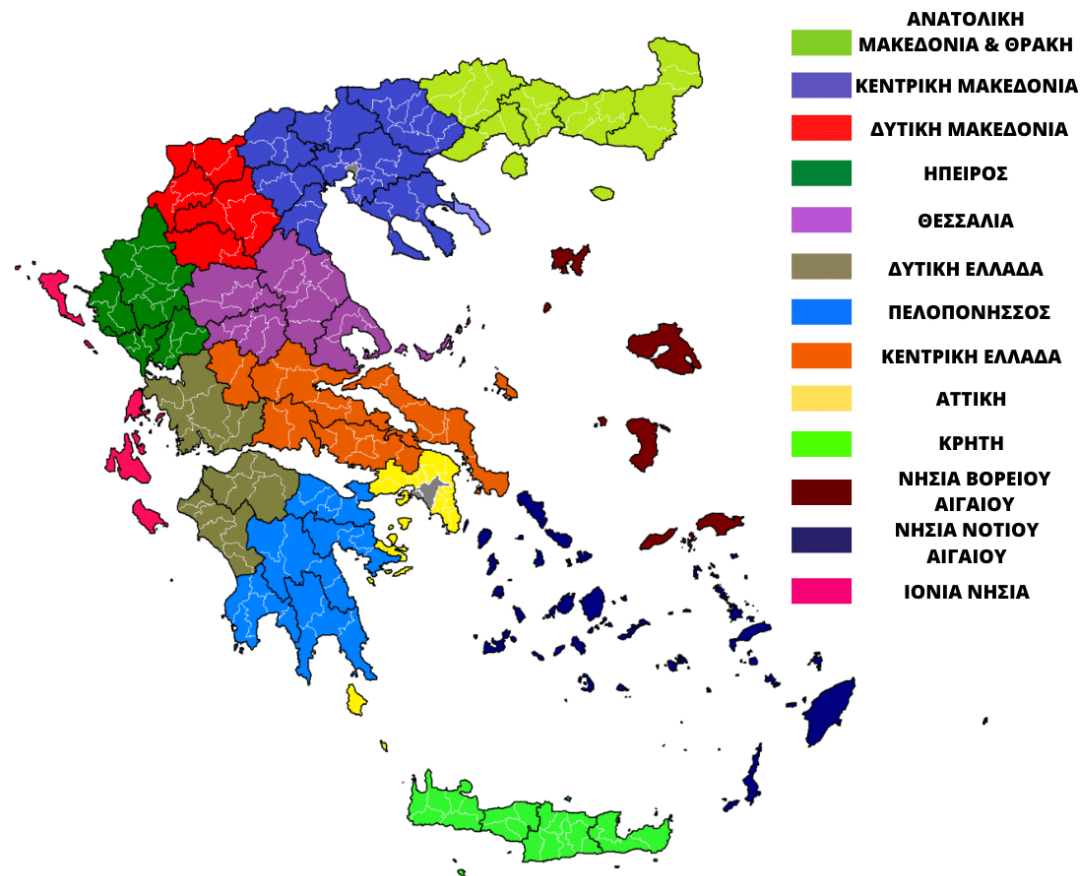
- i. **φορολογική απαλλαγή** (επί των κερδών προ φόρων) : αφορά στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών (έως και 15 έτη),
- ii. **Επιχορήγηση**: αφορά στη δωρεάν παροχή από το Ε.Δ. χρηματικού ποσού, για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου και προσδιορίζεται ως ποσοστό αυτών. Επιχορήγηση δύναται να λάβουν μόνο οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις. Εξαίρεση αποτελεί το καθεστώς της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, στο οποίο επιχορήγηση δύναται να λάβουν και οι μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις.
- iii. **επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing)**: αφορά στην κάλυψη των μισθωμάτων της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) νέου εξοπλισμού και η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει σε διάρκεια τα επτά (7) έτη.
- iv. **ενίσχυση του μισθολογικού κόστους νέων θέσεων εργασίας**: αφορά κάλυψη από το Δημόσιο μέρους του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται και συνδέονται με το επενδυτικό σχέδιο και για τις οποίες δεν λαμβάνεται καμία άλλη κρατική ενίσχυση.
- v. **χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου** : αφορά μόνο το καθεστώς «Νέο Επιχειρείν» και περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια, ή οιονεί ίδια κεφάλαια και δάνεια.

Η συμμετοχή των επιχειρήσεων στο κόστος της επένδυσης πραγματοποιείται είτε με ίδια κεφάλαια (χωρίς ελάχιστο όριο) είτε με εξωτερική χρηματοδότηση (δανεισμό). Το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου δεν πρέπει να περιλαμβάνει κρατική ενίσχυση, δημόσια στήριξη ή παροχή.

Οι εντάσεις ενίσχυσης του νέου Χ.Π.Ε.

Γεωγραφικά διαμερίσματα	Ανώτατα ποσοστά ενίσχυσης		
	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μεσαίες επιχειρήσεις	Μικρές επιχειρήσεις
Ανατολική Μακεδονία - Θράκη	50%	60%	70%
Κεντρική Μακεδονία	50%	60%	70%
Δυτική Μακεδονία	40%	50%	60%
Θεσσαλία	50%	60%	70%
Ήπειρος	50%	60%	70%
Ιόνια Νησιά	40%	50%	60%
Κεντρική Ελλάδα	40%	50%	60%
Δυτική Ελλάδα	50%	60%	70%
Πελοπόννησος	40%	50%	60%
Αττική	15%-25%	25%-35%	35%-45%
Βόρειο Αιγαίο	50%	60%	70%
Νότιο Αιγαίο	30%	40%	50%
Κρήτη	40%	50%	60%

Ελάχιστος προϋπολογισμός επενδυτικού σχεδίου

Ανάλογα με το είδος και το μέγεθος της επιχείρησης, το ελάχιστο ύψος του επενδυτικού σχεδίου διαμορφώνεται ως ακολούθως:

Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Αστικοί Συνεταιρισμοί, Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ)	50.000€
Πολύ μικρές επιχειρήσεις	150.000€
Μικρές επιχειρήσεις	250.000€
Μεσαίες επιχειρήσεις	500.000€
Μεγάλες επιχειρήσεις	1.000.000€

Το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά υποβαλλόμενο επενδυτικό σχέδιο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ, με εξαίρεση όσα από τα καθεστώτα ορίζουν διαφορετικό ποσό.

Ψηφιακός & Τεχνολογικός Μετασχηματισμός

Στόχος του καθεστώτος είναι η ενίσχυση του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων που προάγουν τον ψηφιακό και τεχνολογικό μετασχηματισμό, τη χρήση τεχνολογιών της «Βιομηχανίας 4.0» και αναβαθμίζουν τις σχετικές δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού.

Στο καθεστώς υπάγονται επενδυτικά σχέδια που έχουν ως αντικείμενο την τεχνολογική αναβάθμιση υφιστάμενων μονάδων, την εισαγωγή νέων ψηφιακών λειτουργιών και διαδικασιών και τον συνδυασμό μεθόδων παραγωγής με σύγχρονη τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ καινοτομία στις ΜμΕ.
- ✓ διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις
- ✓ μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- ✓ ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- ✓ συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- ✓ επαγγελματική κατάρτιση.

Πράσινη Μετάβαση & Περιβαλλοντική Αναβάθμιση

Σκοπός του καθεστώτος αποτελεί η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που αφορούν σε δραστηριότητες στην κυκλική οικονομία και στη βιώσιμη ανάπτυξη και υιοθετούν τεχνολογίες που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στην ενεργειακή αναβάθμιση των επιχειρηματικών μονάδων.

Στο καθεστώς υπάγονται επενδυτικά σχέδια που έχουν ως αντικείμενο την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και λοιπές υφιστάμενες επιχειρηματικές δραστηριότητες με την προϋπόθεση υλοποίησης δαπανών για μέτρα ενεργειακής απόδοσης και προστασίας του περιβάλλοντος.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- ✓ ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- ✓ συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας,
- ✓ αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- ✓ επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ προστασία του περιβάλλοντος.

Νέο Επιχειρείν

Στόχος του καθεστώτος είναι η ενίσχυση νέων επιχειρηματιών που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας και η κάλυψη δαπανών σύστασης των εταιρειών, ερευνητικών δραστηριοτήτων, αλλά και δαπανών υλοποίησης αρχικών επενδύσεων.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ εκκίνησης για υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις,
- ✓ μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- ✓ ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- ✓ παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές,
- ✓ εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης,
- ✓ συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας,
- ✓ αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- ✓ επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ προστασία του περιβάλλοντος.

Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση

Στόχος του καθεστώτος είναι η ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται στις περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης με στόχο τη στήριξη της απασχόλησης και ανάπτυξης των περιοχών που επηρεάζονται περισσότερο από τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ εκκίνησης για υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις,
- ✓ καινοτομίας για ΜμΕ,
- ✓ μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- ✓ ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- ✓ συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας,
- ✓ αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- ✓ επαγγελματική κατάρτιση.

Έρευνα και Εφαρμοσμένη Καινοτομία

Στόχος του καθεστώτος είναι η ενίσχυση του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων που προάγουν την έρευνα και προωθούν την ανάπτυξη και την εφαρμογή ιδεών και τεχνολογιών που βελτιώνουν τα αγαθά και τις υπηρεσίες και καθιστούν την παραγωγή αποδοτικότερη.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ εκκίνησης για υπό ίδρυση μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις,
- ✓ καινοτομίας για ΜμΕ,
- ✓ διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις,
- ✓ μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- ✓ ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- ✓ συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας,
- ✓ εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης,
- ✓ παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- ✓ επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση.

Αγροδιατροφή - Πρωτογενής Παραγωγή και Μεταποίηση Γεωργικών Προϊόντων - Αλιεία

Σκοπός του καθεστώτος είναι η ενίσχυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της πρωτογενούς γεωργικής παραγωγής, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων και της αλιείας.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- ✓ ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- ✓ συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας,
- ✓ εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης,
- ✓ παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- ✓ συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση.

Μεταποίηση - Εφοδιαστική Αλυσίδα

Σκοπός του καθεστώτος είναι η ενίσχυση του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων που ανήκουν στον τομέα της μεταποίησης, πλην της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων για τα οποία θεσπίζεται ειδικό καθεστώς, και των επενδυτικών σχεδίων στον κλάδο της εφοδιαστικής αλυσίδας, με αντικείμενο την τεχνολογική, παραγωγική, διοικητική και οργανωτική αναβάθμιση, καθώς και την καινοτόμο και εξωστρεφή ανάπτυξη και μεγέθυνση, με στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικής θέσης των επιχειρήσεων στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις,
- ✓ μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- ✓ ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- ✓ συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας,
- ✓ εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης,
- ✓ παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- ✓ επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση.

Επιχειρηματική Εξωστρέφεια

Σκοπός του καθεστώτος είναι η ενίσχυση των επενδυτικών σχεδίων των επιχειρήσεων που στοχεύουν στη διεξόδου σε νέες αγορές του εξωτερικού με την εξαγωγή των προϊόντων ή των υπηρεσιών τους.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις επαγγελματική κατάρτιση,

Ενίσχυση Τουριστικών Επενδύσεων

Σκοπός του καθεστώτος είναι η χορήγηση ενισχύσεων σε ένα ευρύ πεδίο τουριστικών επενδύσεων που αφορούν κυρίως στη δημιουργία, την επέκταση, τον εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής, τουριστικών καταλυμάτων στο σύνολο της Επικράτειας με σκοπό την αναβάθμιση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- ✓ ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- ✓ συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας,
- ✓ εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης,
- ✓ παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- ✓ επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση.

Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού

Σκοπός του καθεστώτος είναι η ενίσχυση τουριστικών επενδύσεων που αφορούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού και στοχεύουν στην αξιοποίηση και ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των περιοχών της χώρας, όπως γεωγραφικών, κοινωνικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- ✓ ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- ✓ συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας,
- ✓ εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης,
- ✓ παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- ✓ επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση.

Μεγάλες Επενδύσεις

Σκοπός του καθεστώτος είναι η ενίσχυση μεγάλων επενδυτικών σχεδίων (με Π/Υ άνω των €15εκ.) που αφορούν κλάδους της οικονομίας με σημαντικές επιδράσεις στις τοπικές οικονομίες.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- ✓ ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- ✓ συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας,
- ✓ εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης,
- ✓ παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- ✓ επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ έρευνα και ανάπτυξη,
- ✓ καινοτομία στις ΜμΕ,
- ✓ διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις,
- ✓ πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση.

Ευρωπαϊκές Αλυσίδες Αξίας

Σκοπός του καθεστώτος είναι η ενίσχυση του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται στους κλάδους που αποτελούν ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας, προκειμένου να επιτυγχάνονται οικονομίες κλίμακας, να βελτιώνεται η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων και παρεχόμενων υπηρεσιών, να καθίσταται αποτελεσματικός ο συντονισμός της προμηθευτικής αλυσίδας και να διαμορφώνονται όροι ενίσχυσης της εξωστρέφειας.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- ✓ ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- ✓ συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας,
- ✓ εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης,
- ✓ παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- ✓ συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ καινοτομία στις ΜμΕ,
- ✓ διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις,
- ✓ πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση.

Επιχειρηματικότητα 360°

Σκοπός του καθεστώτος είναι η ενίσχυση του συνόλου των επενδυτικών σχεδίων που υπάγονται στον παρόντα πλην συγκεκριμένων κατηγοριών για τις οποίες θεσπίζονται ειδικά καθεστώτα, τα οποία αφορούν στην υλοποίηση αρχικών επενδύσεων και τη δυνατότητα πραγματοποίησης πρόσθετων δαπανών, προς όφελος των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και της εθνικής οικονομίας.

Πέραν των προβλεπόμενων επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων δύναται να χρηματοδοτηθούν δαπάνες που αφορούν:

- ✓ συμβουλευτικές υπηρεσίες προς ΜμΕ,
- ✓ μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- ✓ ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- ✓ συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας,
- ✓ εγκατάσταση αποδοτικών συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης,
- ✓ παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- ✓ συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις επαγγελματική κατάρτιση,
- ✓ πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση.

Κριτήρια αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων

Η βαθμολογία των επενδυτικών σχεδίων πραγματοποιείται βάσει των κάτωθι κριτηρίων :

A/A	Περιγραφή	Όρια Βαθμολογίας
Δείκτης 1	Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου	10
Δείκτης 2	Αξιολόγηση Χρηματοδοτικού Σχήματος	25
Δείκτης 3 & 4	Αξιολόγηση νέου/ υφιστάμενου φορέα	25
Δείκτης 5	Αξιολόγηση του Επενδυτικού Σχεδίου	40

- Η ωριμότητα του επενδυτικού σχεδίου τεκμηριώνεται βάσει της προσκόμισης εγγράφων που τεκμηριώνουν: α) τη διαθεσιμότητα του χώρου εγκατάστασης, β) περιβαλλοντική αδειοδότηση, γ) έγκριση δόμησης, δ) άδεια αρχαιολογικής υπηρεσίας, ε) οικοδομική άδεια.
- Η αξιολόγηση του χρηματοδοτικού σχήματος, περιλαμβάνει το ποσοστό των ιδίων κεφαλαίων ως προς το ενισχυόμενο κόστος της επένδυσης καθώς και την ύπαρξη η μη τραπεζικού δανεισμού.
- Η αξιολόγηση του φορέα πραγματοποιείται βάσει των οικονομικής συμπεριφοράς της επιχείρησης ή, στην περίπτωση νεοσύστατων, των επιχειρήσεων στις οποίες μπορεί να συμμετέχουν οι φορείς.
- Η αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου περιλαμβάνει την αξιολόγηση των δεικτών IRR & ΔΙΑΤ καθώς και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας (συνολικά, πτυχιούχων ΑΕΙ/ΤΕΙ και ΙΕΚ).

Διαδικασία υπαγωγής και ελέγχου των Ε.Σ.

Για την αξιολόγηση και των έλεγχο των επενδυτικών σχεδίων του Α.Ν. αξιοποιούνται:

- α. τα μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Αξιολογητών (Ε.Μ.Π.Α.) καθώς και
- β. το Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών,

Η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων ολοκληρώνεται με το αποτέλεσμα του ελέγχου αξιολόγησης από την Επιτροπή Αξιολόγησης εντός προθεσμίας:

- α. σαράντα πέντε (45) ημερών από τη λήξη του καθεστώτος, για τις περιπτώσεις της συγκριτικής αξιολόγησης,
- β. τριάντα (30) ημερών για τις περιπτώσεις της άμεσης αξιολόγησης.

Για τον έλεγχο των επενδυτικών σχεδίων του Α.Ν. αξιοποιούνται αντίστοιχα:

- α) Τα μέλη του Εθνικού Μητρώου Πιστοποιημένων Ελεγκτών (Ε.Μ.Π.Ε.) και
- β) το Μητρώο Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών,

Η ενδιάμεση πιστοποίηση πραγματοποιείται μέσω επιτόπιου ή διοικητικού ελέγχου και εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της έκθεσης ελέγχου της επένδυσης ή της ημερομηνίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων ενώ το υπόλοιπο ποσό της επιχορήγησης καταβάλλεται μετά από την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης.

Σημαντικότερες διαφορές με προηγούμενους Α.Ν.

Οι σημαντικότερες αλλαγές που εισάγει ο νέος νόμος είναι οι κάτωθι :

- εμπλουτίζει και διαφοροποιεί τον αριθμό και τη στόχευση των καθεστώτων ενίσχυσης,
- ενισχύεται ο χρόνος υπαγωγής, ελέγχου και απόδοσης της ενίσχυσης μέσω της διεύρυνσης των οργάνων αξιολόγησης και ελέγχου, περιορίζοντας στις διατάξεις του τον προβλεπόμενο χρόνο των ολοκλήρωσης των προαναφερόμενων διαδικασιών,
- η υποβολή των αιτημάτων πραγματοποιείται μέσω ενός νέου και τεχνολογικά σύγχρονου Πληροφοριακού Συστήματος (ΠΣ-Αν),
- διαφοροποίηση των βαθμολογικών κριτηρίων, παρέχοντας ενισχυμένη μοριοδότηση στα Ε.Σ. που διαθέτουν βαθμό ωριμότητας (25%), μοχλεύουν τα κεφάλαιά τους με τραπεζικό δανεισμό (10%) ενώ σημαντική επίδραση διαθέτει η οικονομική συμπεριφορά των υφιστάμενων επιχειρήσεων (25%) ή η εμπειρία των φορέων στις νεοσύστατες επιχειρήσεις μέσω της οικονομικής συμπεριφοράς των επιχειρήσεων στις οποίες συμμετέχουν (23%) και παρέχονται κίνητρα για την απασχόληση κατόχων διπλώματος μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ΙΕΚ,ΔΙΕΚ (8%).

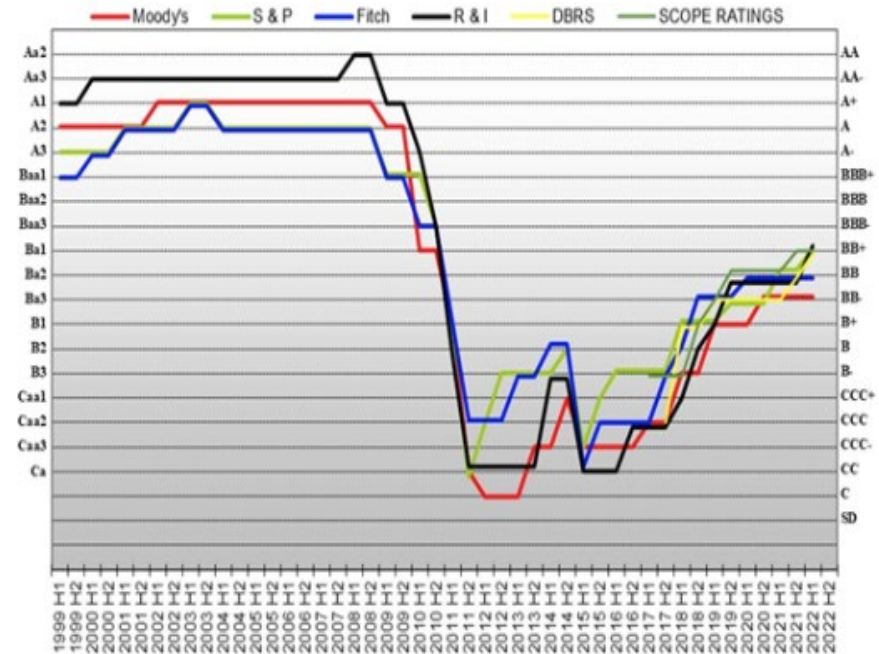
Συμπεράσματα

- ✓ Τα αυξημένα ποσοστά ενισχύσεων που παρέχει ο νέος Χ.Π.Ε. συνιστούν ένα σημαντικό κίνητρο για την υλοποίηση επενδύσεων, ανεξαρτήτως μεγέθους επιχειρήσεων, ενισχύοντας την πράσινη μετάβαση και το ψηφιακό μετασχηματισμό των επιχειρήσεων,
- ✓ Η εξειδίκευση των καθεστώτων ενίσχυσης, ενισχύει τη στόχευση του αναπτυξιακού νόμου στους κλάδους και στις επενδύσεις που χρειάζεται να ενισχύσει η οικονομία μας,
- ✓ Η προκήρυξη των καθεστώτων σε ετήσιο κύκλο συμβάλλει στον καλύτερο προγραμματισμό των επιχειρήσεων, καθότι παρέχει ως μέτρο στήριξης το απαραίτητο χρονικό περιθώριο στις επιχειρήσεις να καταρτίσουν τα επενδυτικά τους σχέδια,
- ✓ Η βαθμολογική προμοδότηση των επενδυτικών σχεδίων που παρουσιάζουν ωριμότητα, ενισχύει την αποτελεσματικότητα του μέτρου, με σημαντικά οφέλη για την οικονομία και την κοινωνία,
- ✓ Οι βελτιώσεις που ενσωματώνει ο νέος Α.Ν. ως προς τις προθεσμίες ολοκλήρωσης των διαδικασιών ένταξης, ελέγχου και απόδοσης των ενισχύσεων, ενισχύουν την αξιοπιστία του μέτρου στήριξης έναντι της επιχειρηματικής κοινότητας.

Παράρτημα

Πιστοληπτική Ικανότητα

Εταιρείες Αξιολόγησης Πιστοληπτικής Ικανότητας	Πιστοληπτική Ικανότητα	Προοπτική	Ημερομηνία Τελευταίας Αξιολόγησης
MOODY'S	Ba3	Σταθερή	Σεπτέμβριος 2022
FITCH	BB	Θετική	Οκτώβριος 2022
STANDARD & POOR'S	BB+	Σταθερή	Οκτώβριος 2022
RATING AND INVESTMENT	BB+	Σταθερή	Ιούνιος 2022
DBRS	BB(High)	Σταθερή	Σεπτέμβριος 2022
SCOPE RATINGS	BB+	Σταθερή	Σεπτέμβριος 2021

Credit Rating Scales by Agency, Long-Term

Moody's	S&P	Fitch	
Aaa	AAA	AAA	Prime
Aa1	AA+	AA+	High grade
Aa2	AA	AA	
Aa3	AA-	AA-	
A1	A+	A+	Upper medium grade
A2	A	A	
A3	A-	A-	
Baa1	BBB+	BBB+	Lower medium grade
Baa2	BBB	BBB	
Baa3	BBB-	BBB-	
Ba1	BB+	BB+	Non-investment grade speculative
Ba2	BB	BB	
Ba3	BB-	BB-	
B1	B+	B+	Highly speculative
B2	B	B	
B3	B-	B-	
Caa1	CCC+	CCC	Substantial risk
Caa2	CCC		Extremely speculative
Caa3	CCC-		Default imminent with little prospect for recovery
Ca	CC	CC	
C	C	C	In default
/	D	D	
/			

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

